

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/84/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5808010482
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Bargel
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5808010482.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Márie Urbanovej, na verejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2013 prejednal odvolanie podané obžalovaným H. F. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/146/2008 z 9.5.2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/146/2008 z 9.5.2013.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.
obžalovaného H. F., nar. XX.X.XXXX v M., trvale bytom I.
T. č. XX, okres W.,

u z n á v a z a v i n n é h o , ž e :

dňa 14.1.2007 v čase okolo 19.30 h. na ulici v blízkosti rodinného domu č. X v obci I. T., okres W., povedal Y. R., nar. X.X.XXXX, že ho dá zbiť vyhadzovačmi z baru a že s ním bude mať problémy, ak nestiahne to, čo ho udal policajtom, že ho zbil na diskotéke dňa 11.11.2006,
t e d a

iného hrozbou násilia nútil, aby niečo konal, a taký čin spáchal na chránenej osobe - svedkovi,

č í m s p á c h a l

zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák.

Z a t o h o o d s u d z u j e :

Podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. výkon trestu p o d m i e n e č n e o d k l a d á .

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. ukladá obžalovanému povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. je obžalovaný povinný strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. o d k a z u j e poškodeného Y. R., nar. X.X.XXXX, bytom W., L. č. XXX/XX, s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/146/2008 z 9.5.2013 bol obžalovaný H. F. uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

dňa 14.1.2007 v čase okolo 19.30 h. na ulici v blízkosti rodinného domu č. X v obci I. T., okres W., povedal Y. R., nar. X.X.XXXX, že ho dá zbiť vyhadzovačmi z baru a že s ním bude mať problémy, ak nestiahne to, čo ho udal policajtom, že ho zbil na diskotéke dňa 11.11.2006.

Za tento zločin bol obžalovaný odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 36 mesiacov.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. obžalovanému bola uložená povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. obžalovanému bola uložená povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného Y. R. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu, a to proti výroku o vine, treste aj výroku o náhrade škody. V písomných dôvodoch v podstate odvolania uviedol: „Po celkovom vykonaní dôkazov nebolo vôbec preukázané, že sa stal skutok, ktorý je uvedený v obžalobe ako zločin vydierania, a takto došlo k porušeniu základných zásad trestného konania upravených v § 2 ods. 10, 12 Tr. por. Samotný opis skutku v obžalobe považujem za značne neurčitý a stále som presvedčený, že v konaní ani po jeho doplnení nebolo náležité preukázané, že som sa tohto skutku dopustil. Bolo preukázané, že rozhovor medzi mnou a Y. R. prebiehal medzi štyrmi osobami. Pred orgánmi polície, ako aj pred súdom boli takto uvádzané protichodne tvrdenia. Moje tvrdenia, že som sa fakticky nevyhrážal Y. R., ale som mu len pripomenul miesto, kde sa mal pokúsiť znásilniť moju sestru, potvrdila aj moja manželka. Tvrdenia Y. R., že som sa mu mal vyhrážať, potvrdila len jeho priateľka E. J.. Výpoveď matky R. možno aj podľa jej obsahu považovať za tendenčnú s úmyslom pomstiť sa mne a našej rodine za to, že prebiehalo trestné stíhanie jej syna Y. R.. Súd podľa môjho názoru nepostupoval správne pri hodnotení výpovedí svedkov, M. R. a A.J., ako to vyplýva z Trestného poriadku. Y. R. a E. J. vypovedali účelovo a ich výpovede sa odlišovali, čo do zhodnosti popisu skutku, ktorý mal tvoriť základ môjho obvinenia. Ja som súdu vysvetlil, že celý rozhovor medzi mnou dňa 14.1.2007 neobsahoval žiadne vyhrážky a bol to práve Y. R., ktorý v snahe vylepšiť si svoju pozíciu, keď bol stíhaný za pokus znásilnenia mojej sestry, mňa krivo obvinil. Skutočnosť, že z nášho spoločného rozhovoru nevyplynuli žiadne vyhrážky a ani obava o svoju osobu, vyplýva aj zo správania Y. R. po údajnom skutku. Y. R. uvedený skutok s trestným oznámením na moju osobu oznámil na políciu až po niekoľkých dňoch, keď bol niekým na túto možnosť poškodiť moju osobu upozornený. Nešlo o spontánny postup Y. R. z obavy o seba, ale o vypočítavé konanie a cielené tendenčné obvinenie mojej osoby. Súd ďalej podľa môjho názoru pochybil v môj neprospech, keď si nepripojil pri skúmaní dôveryhodnosti výpovedí výpis z registra trestov svedka Y. R. a trestný spis 4T 116/2008, ktorý dôkaz navrhoval môj obhajca. Týmto postupom mi bolo odňaté právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Pripojenie celého trestného spisu by muselo viesť k tomu, že sa preukáže mnou tvrdený motív Y. R. krivo ma obviňovať a spôsobiť mi starosti ako odplatu za to, že sme nenechali nepovšimnuté jeho konanie voči našej maloletej sestre Y.. Tento svedok nemôže byť pri starostlivom posudzovaní dôkazov

v mojom prípade v zmysle zákonných zásad považovaný za dôveryhodného, na ktorom má stať celé moje odsúdenie. Pokiaľ sa prvostupňový súd riadil právnym názorom Krajského súdu Žilina z rozsudku 1To/28/2013-383 zo dňa 25.3.2013, ktorým bol zrušený pôvodný oslobodzujúci rozsudok z 2.11.2012, tak odvolací súd nemal pri hodnotení dôkazov o konaní pri otázke motívu výpovede Y. R. o údajnom vydieraní voči mne vedomosť o osobe svedka Y. R. a súvislostiach s konaním 4T 116/2008. Konkrétne, že toto konanie sa týkalo našej rodiny a aj mňa ako svedka v tomto konaní. Naproti tomu prvostupňový súd o tomto konaní mal všeobecnú vedomosť, aj keď to opomenul v dôvodoch rozsudku uviesť a svoj postoj pri rozhodovaní o vine transformoval aj do oslobodzujúceho rozsudku a v postoji k otázke dôveryhodnosti výpovede svedka Y. R. a E. J.. Záver odvolacieho súdu o prezumpcii pravdivosti tvrdenia svedka je prijateľný len za predpokladu riadneho preverenia povesti svedka. Osobitne sa uvedené má vzťahovať na prípad, keď na tejto svedeckej výpovedi stojí celé obvinenie. Toto nebolo v konaní vôbec vykonané a nebola v tak zásadnej veci pripojená aktuálna správa nielen o mojej povesti, ale aj o povesti svedka Y. R. a jeho výpis z registra trestov. S osobitnou starostlivosťou mal súd posudzovať jednotnosť výpovedí svedkov a skutku, ktorý sa mi kladie za vinu. Y. R. menil svoje výpovede. Aj v kontexte týchto tvrdení mal súd vyhodnotiť aj výpoveď E. J. o danom skutku za nepresvedčivú, ktorá uvádzala vždy iné skutočnosti. Podobne zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri hodnotení dôkazov na hlavnom pojednávaní nebola rešpektovaná zásada zakotvená v § 2 ods. 12 - neboli starostlivo zvážené všetky okolnosti prípadu jednotlivo i v ich súhrne, resp. § 2 ods. 19 - súd smie prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli v konaní vykonané a sú presvedčivé. Z vyššie uvedených dôvodov sa preto domáham zrušenia odvolaním napadnutého celého rozsudku a trvám na úplnom oslobodení spod celej obžaloby.“

Poškodený Y. R., ani príslušný prokurátor sa k písomným dôvodom odvolania obžalovaného nevyjadrili.

Na podklade podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnúť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a zistil, že odvolanie obžalovaného H. F. je čiastočne dôvodné, avšak pre iné skutočnosti, ako uviedol v odvolaní.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami. Aj podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Treba stručne pripomenúť, že Okresný súd Námestovo rozsudkom, sp.zn. 4T/146/2008 z 25.10.2010 obžalovaného H. F. uznal za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., za ktorý mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 roky. Na základe odvolania obžalovaného Krajský súd v Žiline uznesením, sp.zn. 1To/6/2011 z 8.2.2011 napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a), c), d) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Okresný súd Námestovo v poradí druhým rozsudkom, sp.zn. 4T/146/2008 z 2.11.2012 obžalovaného H. F. postupom podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo, sp.zn. Pv 383/08-19 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Na základe odvolania prokurátora Krajský súd v Žiline uznesením, sp.zn. 1To/28/2013 z 25.3.2013 napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. zák. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia vyššie uvedených uznesení Krajského súdu v Žiline okrem iného vyplýva, aby okresný súd v ďalšom konaní zabezpečil originál vyšetrovacieho spisu, sp.zn. ČVS:ORP-116/2-OSV-NO-2007, ktorý je súčasťou trestného spisu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5T/125/2008, ako aj originál spisového materiálu z OO PZ Námestovo, sp.zn. ORP-P-514/2006. Predmetné listinné dôkazy bolo potrebné pripojiť z toho dôvodu, že nebolo možné identifikovať presný dátum prvého kontaktu vo forme trestného alebo iného oznámenia poškodeného s políciou vo vzťahu ku skutku, ktorý sa mal stať 11.11.2006. Práve v súvislosti s fyzickým napadnutím, ku ktorému malo dôjsť 11.11.2006, mal obžalovaný poškodeného vydierať „...že ho dá zbiť vyhadzovačmi z baru a že s ním bude mať problémy, ak nestiahne to, čo ho udal policajtom, že ho zbil na diskotéke 11.11.2006...“.

Treba uviesť, že súd prvého stupňa sa v ďalšom konaní dôsledne riadil právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v spomínanom uznesení, sp.zn. 1To/28/2013 z 25.3.2013 v otázkach procesného aj hmotného práva.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný H. F.. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdeného trestného činu zistenia, ktoré sú správne.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku obžalovaného, že prvostupňový súd nesprávne právne vyhodnotil vykonané dôkazy, v tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie tak, ako to urobil okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. podľa názoru krajského súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere. Okresný

súd však v právnej vete nedostatočne špecifikoval, o akú chránenú osobu sa jedná. Preto krajský súd pripomína, že v zmysle § 139 ods. 1 Tr. zák. chránenými osobami sú:

- a) dieťa,
- b) tehotná žena,
- c) blízka osoba,
- d) odkázaná osoba,
- e) osoba vyššieho veku,
- f) chorá osoba,
- g) osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva,
- h) verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložené na základe zákona, alebo,
- i) svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ.

Právna veta výroku o vine každého rozsudku musí byť zrozumiteľná, presná a nezameniteľná tak, aby bolo aj z nej zrejmé, aké ustanovenie použil súd na kvalifikovanie skutku, ktorého sa obžalovaný dopustil. V predmetnej veci sa obžalovaný dopustil protiprávneho konania voči svedkovi, a teda skutok spáchal aj podľa § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák. Preto krajský súd toto pochybenie okresného súdu napravil a upresnil právnu vetu tak, aby zodpovedala stavu veci a zákonu (judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline prijatý 11.9.2012 pod Jtk 18/2012).

Odvolací súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Obžalovaný odvolanie založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ani krajský súd sa nestotožnil s obhajobou obžalovaného, že sa nedopustil konania, ktoré mu je kladené za vinu, že poškodeného Y. R. nevydieral v súvislosti s inou trestnou vecou, v ktorej mal poškodenému ublížiť na zdraví (ide o vec vedenú na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 5T/125/2008, v ktorej bol obžalovaný H. F. právoplatne odsúdený za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustil 11.11.2006 voči poškodenému Y. R. - pozn. odvolacieho súdu).

Vinu obžalovaného mal krajský súd, rovnako ako okresný súd, preukázanú predovšetkým na základe výpovedí poškodeného Y. R.. Krajský súd môže len potvrdiť, že práve svedok poškodený Y. R. presvedčivo usvedčuje obžalovaného zo spáchania súdeného skutku a odvolaciemu súdu nie sú známe žiadne skutočnosti spochybňujúce vierohodnosť jeho výpovedí. Je nesporné, že poškodený tak v prípravnom konaní, ako i v konaní pred súdom detailne popísal podstatné okolnosti spáchania skutku. Vo vzťahu k výpovedi poškodeného odvolací súd dáva do pozornosti, že Trestný poriadok ani konštantná judikatúra nevyklučuje, aby bola výpoveď svedka poškodeného, ktorý je v prevažnej miere aj oznamovateľom trestného činu, použitá ako usvedčujúci dôkaz. Krajský súd už v mnohých svojich rozhodnutiach judikoval, aké sú požiadavky ohľadne kvality výpovede svedka, ktorá je jediným dôkazom preukazujúcim vinu obžalovaného (judikát trestnoprávneho kolégia tunajšieho súdu Jtk 11/09). Ak má slúžiť výpoveď poškodeného (svedka) ako jediný priamy dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov (odborné vyjadrenie, znalecký posudok, stopy, výpovede svedkov, či listinné dôkazy), musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený. V posudzovanom prípade nie je výpoveď poškodeného len jedným z dôkazných prostriedkov produkovaných v trestnom konaní, ktorá usvedčuje obžalovaného zo spáchania súdeného zločinu.

Podľa názoru odvolacieho súdu poškodený Y. R., ktorého výpoveď potvrdzuje priama svedkyňa E. J. (v tom čase priateľka poškodeného) a nepriama svedkyňa Y. R. (matka poškodeného), presvedčivo usvedčujú obžalovaného zo spáchania súdeného skutku. Výpovede menovaných svedkov krajský súd považuje za logické, presvedčivé, zrozumiteľné, pravdivé a vierohodné. Odvolací súd v týchto súvislostiach zdôrazňuje, že pri hodnotení vierohodnosti svedka je súd povinný prihliadať najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedka, teda či si neodporuje v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedal, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka (poškodeného) k obžalovanému alebo poškodenému, teda či svedok s obžalovaným alebo poškodeným je v príbuzenskom vzťahu, resp. (ne)priateľskom, susedskom či zamestnávateľskom vzťahu, prípadne v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného, často hmotného záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčiny vyplývajúce či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným alebo svedkom a poškodeným, ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou súdu, aby po zvážení všetkých týchto dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je. Pritom nemožno opomenúť, že svedok na rozdiel od obžalovaného má zákonnú povinnosť vypovedať pravdu, a preto logicky i právne vždy musí platiť prezumpcia pravdivosti tvrdenia svedka, a to až do okamihu, kým nie je preukázaný opak.

Uvedené dôkazy logicky prepájajú aj ďalšie nepriame dôkazy vykonané v predmetnej veci, najmä listinný dôkaz - spis OO PZ Námestovo, sp.zn. ORP-P-514/2006. Krajský súd v Žiline už v uznesení sp.zn. 1To/28/2013 vyjadril právne úvahy týkajúce sa tohto listinného dôkazu a opätovne zdôrazňuje, že predmetný listinný dôkaz jednoznačne identifikoval presný dátum prvého kontaktu poškodeného s políciou vo vzťahu ku skutku, ktorý sa mal stať 11.11.2006 a v súvislosti s ktorým sa mal obžalovaný následne dopustiť zločinu vydierania v predmetnej veci. Uvedeným dôkazom sa zároveň odstránili pochybnosti o tvrdeniach poškodeného, že obžalovaný ho vydieral v súvislosti s trestným oznámením dva dni predtým, ako v skutočnosti trestné oznámenie podal. Zo spisového materiálu OO PZ Námestovo, sp.zn. ORP-P-514/2006 okrem iného jednoznačne vyplynulo, že v danej veci príslušník OO PZ vykonával preverovanie podozrenia zo spáchania priestupku, ktorého sa mal dopustiť H. F. 11.11.2006 voči Y. R.. Z predmetného spisu tiež vyplynulo, že obžalovaný H. F. bol vo vzťahu ku skutku z 11.11.2006 políciou kontaktovaný 7.1.2007, kedy v tejto veci podal vysvetlenie podľa § 59 ods. 3 Zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z predmetného spisu je zistiteľné tiež to, že svedkyňa U. F., rod. F., ku skutku z 11.11.2006 podávala vysvetlenie 15.12.2006. Z uvedenej analýzy možno bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že obžalovaný v kritický deň v teraz súdenom prípade, t.j. 14.1.2007 mohol dôvodne predpokladať, že poškodený na neho podal trestné oznámenie, i keď k tomu fakticky došlo až 16.1.2007.

Vymenované dôkazy jednoznačne a nepochybne vyvracajú obhajobné tvrdenia obžalovaného, že sa nedopustil protiprávneho konania voči poškodenému.

Je pochopiteľné, že obžalovaný popiera spáchanie súdeného skutku. Využíva tak svoje zákonné právo hoci aj beztrestne klamať. Výpoveď obžalovaného musí súd vždy posudzovať s rešpektom a s ohľadom aj na to, že môže uvádzať nepravdu a tú prezentovať ako jedinú pravdu - svoju. Preto je vždy v prioritnom záujme obžalovaného predložiť súdu svoje alibi, a tak dodať svojim vyjadreniam „punc úplnej pravdivosti“. Obžalovaný tvrdil, že bol v čase činu na mieste činu, len inak interpretuje to, čo sa tam malo stať, resp. nestáť. Nepredložil súdu žiadne alibi, ktoré by celkom nepochybne mohlo výrazne spochybniť výpoveď svedka poškodeného Y. R..

Pravdivosť výpovede poškodeného Y. R. neoslabil ani argumenty obžalovaného, že podával trestné oznámenie s časovým odstupom niekoľkých dní od údajného spáchania súdeného skutku, a že bolo podané evidentne z pomsty v úmysle poškodiť obžalovaného. Krajský súd len stručne poznamenáva, že Trestný poriadok v žiadnom ustanovení neupravuje lehotu, do ktorej je možné na páchatela trestného činu podať trestné oznámenie. Je výlučným právom samotného poškodeného, kedy túto možnosť využije a v akej lehote podá trestné oznámenie. Krajský súd nezistil relevantný motív poškodeného na krivé obvinenie obžalovaného. V predmetnej veci obhajoba, a to ani pri výraznej snahe, nepreukázala, že by poškodený vypovedal nepravdu o podstatných okolnostiach spáchania súdeného skutku. Dôkaznú

silu svedeckej výpovede poškodeného neoslabila ani skutočnosť, že bol právoplatne odsúdený za zločin sexuálneho násillia v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a iné, ktorého sa dopustil voči sestre obžalovaného.

Práve naopak, krajský súd z vykonaného dokazovania ustálil, že obžalovaný mal motív poškodenému fyzicky ublížiť za to, že sa dopustil, resp. mal dopustiť sexuálneho násillia voči jeho sestre. Dňa 11.11.2006 asi o 23.50 h. v kultúrnom dome v obci C., počas tanečnej zábavy sa obžalovaný opakovane vyhrážal poškodenému Y. R. zabitím a jedenkrát ho udrel päšťou do hlavy, za ktoré konanie bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5T/128/2008 z 22.1.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 1To/51/2009 zo 16.6.2009. Obžalovaný mal motív poškodeného vydierať 14.1.2007 (t.j. v teraz súdenom prípade), aby vo vyššie uvedenej trestnej veci ublíženia na zdraví stiahol trestné oznámenie.

Krajský súd uzatvára, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď priebeh skutkového deja ustálil tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. V právnej a demokratickej spoločnosti možno iného nátiť, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, len z dôvodov, spôsobom a prostriedkami, ktoré sú v súlade s Ústavou a zákonmi, teda len na základe zákonov a len právnymi, resp. zákonnými prostriedkami. Obžalovaný svojvoľne a hrozbou násillia sa domáhal svojho domnelého, či skutočného práva spôsobom, ktorý naplňa znaky trestného činu vydierania.

Odvolací súd po preskúmaní výroku o treste u obžalovaného H. F. dospel k záveru, že trest tak, ako bol obžalovanému uložený rozsudkom súdu prvého stupňa, nie je v súlade so zákonom.

Súd prvého stupňa pochybil v tom, že obžalovanému v rozpore so zákonom uložil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, čím porušil zákon v prospech obžalovaného. Naviac, okresný súd svoj postup podľa § 39 Tr. zák. nijakým spôsobom neodôvodnil. Krajský súd zároveň konštatuje, že u obžalovaného nezistil dôvody pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 Tr. zák.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Ustanovenie § 39 Tr. zák. je jedným z prostriedkov individualizácie trestu a prejavom depenalizácie Trestného zákona. Výnimočnosť použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. o znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom vyplýva už zo samotného názvu tohto ustanovenia. Nejde teda o pravidelný postup súdu a tiež preto jeho použitie nemôžu odôvodniť len bežne sa vyskytujúce skutočnosti. Postup podľa § 39 Tr. zák. potom umožňuje riešiť situácie, keď trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej sadzby by nezodpovedal okolnostiam konkrétneho prípadu a keď dolná hranica tohto trestu stanovená v zákone by bola pociťovaná ako prekážka brániaca uloženiu primeranejšieho trestu.

Okolnosťami prípadu z hľadiska použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie stupňa nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť a možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita naplnenia výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov a odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, spáchanie trestného činu pod vplyvom ťaživých osobných alebo rodinných pomerov, ktoré si páchatel' nezavinil sám, a pod. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť (a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovení § 39 ods. 1 Tr. zák.), treba považovať okrem už uvedených prípadov najmä skutočnosti, ktoré, ako už bolo uvedené, sú v zmysle ust. § 36 Tr. zák. významnými poľahčujúcimi okolnosťami.

Za pomery páchatel'a treba považovať rodinné a osobné pomery, ktoré sú v stave u každého páchatel'a pri ukladaní trestu vyvolať osobitne citeľný dopad. Ide v podstate o pomery (rodinné, osobné), ktoré existujú nie v čase páchania činu, ale v čase ukladaní trestu. Za takéto pomery treba považovať

predovšetkým narušený zdravotný stav, starostlivosť o početnú rodinu a skutočnú odkázanosť viacerých osôb na príjem zo zárobkovej činnosti páchatela, tehotenstvo páchatelky a pod. Pomery páchatela sú teda okolnosti, ktoré nemajú priamy vzťah k spáchaniu trestného činu a ktoré v rámci nebezpečnosti činu pre spoločnosť hodnotené nie sú. Sú to len osobné pomery páchatela.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa je krajský súd toho názoru, že v prípade obžalovaného H. F. nie sú splnené zákonné predpoklady na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú hranicu, tak ako sú predpokladané ustanovením § 39 ods. 1 Tr. zák.

V tejto súvislosti krajský súd podotýka, že odvolanie proti rozsudku bolo podané len v prospech obžalovaného (obžalovaným), a preto odvolací súd nemohol uvedené pochybenie prvostupňového súdu pri rešpektovaní zásady zákazu „reformatio in peius“ napraviť.

Krajský súd sa stotožnil s konštatovaním súdu prvého stupňa o existencii jednej poľahčujúcej okolnosti na strane obžalovaného v zmysle § 36 písm. j) Tr. zák. (t.j. že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život) a neexistencii priťažujúcich okolností v zmysle § 37 Tr. zák.

Vzhľadom na vyššie uvedené, rešpektujúc zásadu „zákazu reformatio in peius“, mohol krajský súd obžalovanému uložiť trest odňatia slobody len vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 36 mesiacov.

Odvolací súd preskúmal aj výrok o náhrade škody a zistil, že tento zodpovedá stavu veci a zákonu.

Odvolací súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom rozsudku, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na uvedené okolnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.